

**Міністерство у справах ветеранів України
Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 10 від 29.04. 2025р.
уведено в дію наказом в.о.ректора
№ 131 від 29.04.2025р.

В.о.ректора

Володимир КРАВЕЦЬ

**СЕРТИФІКАТНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«КВІТНИКАРСТВО»**

Тернопіль–2025

РОЗРОБНИКИ:

Жирська Галина Ярославівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – керівник програми;

Бучковська Ольга Ярославівна – завідувач агробіологічної лабораторії, асистент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Рецензенти:

1. **Маркович Марія Йосипівна** – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання

2. **Герц Наталія Володимирівна** – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1.Опис сертифікатної освітньої програми «Квітникарство»

1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка факультет хіміко-біологічний кафедра загальної біології та методики навчання природничих дисциплін
Офіційна назва освітньої програми	Квітникарство
Форма навчання	Очна, дистанційна, змішана
Мова викладання	Українська мова
Тип документа про освіту та обсяг освітньої програми	Сертифікат, 1 кредит ЄКТС Термін навчання – 2 місяці
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	Повна загальна середня освіта
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
1.2. Мета сертифікатної освітньої програми	
Підготовка фахівців для роботи в галузі квітникарства і флористики.	
1.3. Компетентності, що удосконалюються/набуваються	
Загальні компетентності	Здатність застосовувати знання різноманітності та біологічних особливостей квітково-декоративних рослин у практиці квітникарства як галузі рослинництва та декоративного садівництва, вміння з вирощування рослин та використання у флористиці, створенні квітників та газонів.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	Знання та уміння розпізнавати групи і види квітково-декоративних рослин, що використовуються у внутрішньому та зовнішньому озелененні. Знання біологічних особливостей однорічних, дворічних та багаторічних квітково-декоративних рослин та їх застосування у квітникарстві. Володіння агротехнікою вирощування однорічних, дворічних та багаторічних квітково-декоративних рослин. Знання основних видів сучасного озеленення та фітодизайну

	приміщень. Уміння вирощувати, розмножувати та доглядати квітково-декоративні рослини відкритого та захищеного ґрунту. Здатність створювати різні види квіткового оформлення. Уміння закладати клумбу, рокарій, альпінарій, рабатку, газон тощо. Уміння виготовити квіткові композиції, букети, композиції з використанням природних та штучних матеріалів.
1.4. Програмні результати навчання	
Результати навчання	У результаті оволодіння ОП слухачі повинні знати: • групи і види однорічних, дворічних та багаторічних квітково-декоративних рослин, що використовуються у внутрішньому озелененні та зовнішньому озелененні; • агротехніку вирощування квітково-декоративних рослин, насіннєве та вегетативне розмноження квітково-декоративних рослин; • основні види сучасного озеленення та фітодизайну приміщень, основи флористики та аранжування. вміти: • розпізнавати різні види однорічних, дворічних та багаторічних квітково-декоративних рослин; • вирощувати квітково-декоративні рослини відкритого та захищеного ґрунту, розсаду квітів • доглядати за квітково-декоративними рослинами; • вести щоденник фенологічних спостережень; • створювати різні види квіткового оформлення, закласти клумбу, рокарій, альпінарій, рабатку, газон; • виготовити композиції, букети з українською символікою тощо.
1.5. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення ОП представлене викладацьким складом хіміко-біологічного факультету. Всі вони мають відповідну кваліфікацію, досвід практичної та педагогічної діяльності, періодично підвищують свою кваліфікацію під час стажувань. Практико-орієнтований характер ОП передбачає залучення фахівців-практиків до провадження освітнього процесу, зокрема, проведення практичних занять.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпечення ОП відповідає вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері фахової освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу. Зокрема, профільні навчальні й науково-дослідні лабораторії, агробіологічна лабораторія, теплиця, навчально-дослідна ділянка, біблійний сад. Кабінети обладнані мультимедійними проекторами, комп'ютерами, посібниками. Обладнання спеціалізоване: декоративні горщики та кашпо для квітів, ємкості для практичних робіт, вази, декоративні площки. Інструменти: секатори, ножиці побутові,

	лопатки, сапки, лопати садові, ножі, садові ножиці, підставки, кошики. Матеріали: ґрунтосуміші, дренаж, квітково-декоративні рослини, фурнітура, дріт, папір, ватман, скоч, анкор, тейп-стрічка, оазис, декор, живі квіти та зелень.
1.6.Особливості програми	
Цільова аудиторія	ветерани війни; особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною; члени сімей таких осіб; члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни; члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України
Найменування замовника	Центр ветеранського розвитку Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Академічні, професійні можливості за результатами опанування програми	Навчання за програмою може бути зараховано як професійна підготовка/підвищення кваліфікації

2.Перелік компонент сертифікатної освітньої програми (навчально-тематичний план)

Компоненти сертифікатної освітньої програми	Загальна кількість годин	Аудиторні години	Самостійна робота
1. БАЗОВІ КОМПОНЕНТИ			
Тема 1. Квітникарство як галузь рослинництва. Різноманітність квітково-декоративних рослин, їхнє значення для фітодизайну.	3	2	1
Тема 2. Біологічні особливості, розмноження квітково-декоративних рослин, догляд за ними.	3	2	1
Тема 3. Мистецтво квіткової композиції. Основи створення квітників та букетів.	2	2	
Загальний обсяг базових компонент		8 год.	
2.ПРОФЕСІЙНІ КОМПОНЕНТИ			
Тема 4. Однорічні квітково-декоративні рослини.	3	2	1
Тема 5. Дворічні квітково-декоративні рослини	3	2	1

Тема 6. Багаторічні квітково-декоративні рослини.	3	2	1
Тема 7. Квітково-декоративні рослини закритого ґрунту (кімнатні та оранжерейні).	3	2	1
Тема 8. Влаштування квітників та газонів, догляд за ними. Фітодизайн.	3	2	1
Тема 9. Використання квітково-декоративних рослин для аранжування.	5	4	1
Загальний обсяг професійних компонент		20 год.	
Підсумковий контроль		2 год.	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		30 год.	

3. Зміст компонент сертифікатної освітньої програми

Тема 1. Квітникарство як галузь рослинництва. Різноманітність квітково-декоративних рослин, їхнє значення для фітодизайну.

Зелений світ рослин - складова частина природи. Рациональне використання і охорона рослинного світу. Квіти - багатство України і невід'ємна частина життя людини. Різноманітність квітково-декоративних рослин, їхнє значення для природи і людини.

Квітникарство – галузь рослинництва щодо вирощуванням і селекції рослин з декоративними цілями: для зрізування букетів, створення оранжерей і зелених насаджень відкритого ґрунту, а також для прикрашання житлових і виробничих приміщень. Зв'язок квітникарства з декоративним садівництвом.

Тема 2. Біологічні особливості, розмноження квітково-декоративних рослин, догляд за ними.

Анатомія, морфологія та фізіологія рослин. Класифікація красиво квітучих та декоративно-листяних рослин. Походження та інтродукція квітково-декоративних рослин. Особливості розмноження квітково-декоративних рослин, догляд за ними.

Використання квітково-декоративних рослин в інтер'єрі та екстер'єрі навколишнього середовища.

Тема 3. Мистецтво квіткової композиції. Основи створення квітників та букетів.

Квіти в житті людини як символ спілкування. Стильова спрямованість мистецтва квітів (природно-ландшафтний, декоративний, романтичний стилі). Основні форми композиції. Українські традиційні квіти в європейському стилі аранжування.

Флористика як різновид декоративно-прикладного мистецтва та дизайну, Букет і композиція. Композиція ліній - основа аранжування. Групування і симетрія. Гармонійне і дисгармонійне сполучення. Колориметричне коло. Контраст, нюанс. Відповідність кольорів квітів. Рівновага, фон, тіні. Відповідне розміщення композицій.

Тема 4. Однорічні квітково-декоративні рослини.

Квітково-декоративні однорічні рослини, їх біологічні особливості та різноманітність. Найбільш поширені види і сорти квітково-декоративних однорічних рослин своєї місцевості. Квіти-символи (чорнобривці, мак, айстри, майори, настурція (красоля), нагідки) та інші.

Строки і способи висівання насіння в ґрунт. Вирощування розсади, догляд за квітково-декоративними однорічними рослинами впродовж вегетації. Збір та зберігання насіння.

Тема 5. Дворічні квітково-декоративні рослини

Використання дворічників у озелененні. Біологічні особливості дворічників та різноманітність. Найбільш поширені види і сорти квітково-декоративних дворічних рослин своєї місцевості. Строки, способи сівби, садження та догляд за рослинами впродовж першого і другого року вегетації.

Висаджування розсади з метою озеленення на клумбах, рабатках, газонах.

Тема 6. Багаторічні квітково-декоративні рослини.

Багаторічники - найкращі квіти для озеленення. Переваги багаторічників - довге життя, цвітіння, витривалість. Різноманітність квітково-декоративних рослин: цибулинні, кореневищні, кущові. Строки та способи розмноження їх і догляд за ними.

Цибулинні квітково-декоративні рослини (тюльпани, гіацинти, нарциси, лілії), їх агротехніка. Вигонка багаторічних квітково-декоративних рослин узимку. Розмноження багаторічників зеленими живцями, поділом куща і кореневищ, насінням. Догляд за багаторічними рослинами.

Вирощування красиво квітучих дерев і чагарників та догляд за ними. Древа і чагарники та їх використання для озеленення. Основні способи розмноження декоративних дерев і кущів. Формування крони дерев та чагарників (плакуча, куляста та ін.). Деревні і чагарникові рослини та їх символіка для озеленення. Використання хвойних та вічнозелених рослин для озеленення.

Тема 7. Квітково-декоративні рослини закритого ґрунту (кімнатні та оранжерейні).

Основні види кімнатних квітів, особливості їх вирощування. Квітучі рослини у домі (фіалка, глоксинія, фуксія, бальзамін, дзвоники та інші). Різноманітність декоративно-листяних кімнатних рослин (фікус, драцена, дифенбахія, юка, сансевієра та інші). Правила догляду за кімнатними квітами. Строки і способи їх розмноження..

Рослини в інтер'єрі установ та закладів громадського користування. Підбір рослин для озеленення. Світлолюбні і тіньовитривалі рослини, їх розміщення в приміщеннях різних типів. Різні ґрунтосуміші, пересаджування кімнатних рослин та їх підживлення. Боротьба з шкідниками та хворобами кімнатних рослин.

Вирощування рослин в оранжереях і теплицях. Озеленення балконів, вікон, терас та умови утримання рослин.

Тема 8. Влаштування квітників та газонів, догляд за ними. Фітодизайн.

Різні стилі оформлення квітника, рокарію, альпінарію, клумби тощо. Підготовка ділянки та підбір асортименту квітів для окремих масивів, клумб, рабаток, бордюрів, міксбортерів, декоративних ваз.

Газон як провідна форма в озелененні. Особливості звичайного та квіткового газонів. Підготовка ґрунту, підбір рослин, висівання насіння, догляд за рослинами у різні пори року.

Завдання фітодизайну. Підбір рослин для озеленення приміщень. Різні методи розташування рослин у приміщеннях (звичайний, композиційний). Форми вирощування рослин і їх демонстрація (у горщиках, контейнерах, флораріумах тощо). Флораріум - один із способів складання композицій із кімнатних рослин.

Тема 9. Використання квітково-декоративних рослин для аранжування.

Правила і техніка складання букета і композицій з живих квітів. Визначення величини і форми букета. Тематичні конкурсні букети і композиції. Асортимент рослин для тематичних букетів і композицій. Обробка рослинного матеріалу, складання тематичних букетів і композицій. Вигонка гілок узимку і в ранньовесняний період. Обробка стебел. Вимоги до води. Сумісність різних живих квітів у одній вазі.

Принципи композиційного рішення використання різних видів ваз, наколювань, кошиків при оформленні букетів і композицій. Виготовлення букетів і композицій з українською символікою. Гірлянди, вінки, їх форма та призначення.

Використання природного матеріалу для аранжування. Збір і обробка природного матеріалу. Заготівля квіткових та дикорослих рослин, їх застосування (сухе консервування, об'ємне і плоске засушування).

Вироби із шишок. Аплікація з стебел різнотрав'я. Аплікація із соломки злакових рослин. Використання декоративних дерев та чагарників для виготовлення виробів з природного матеріалу, композицій і букетів.

Виготовлення штучних квітів (рослинний матеріал, паперопластика, різні види тканин тощо).

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Підсумкова робота виконується дистанційно з використанням дистанційних технологій навчання (Zoom та LMS Moodle). Підсумкова робота містить 50 тестових питань, спрямованих на виявлення рівня сформованості передбачених програмою необхідних компетентностей та компетенцій. Кожна правильна відповідь на тестове питання оцінюється в 2 бали. Максимальна кількість балів за підсумкову роботу - 100 балів. На виконання тестових завдань відводиться 2 академічні години або 80 хвилин. За результатами підсумкового контролю (у випадку отримання 60 і більше балів) слухач отримує сертифікат, відомості про який оприлюднюються в реєстрі виданих сертифікатів на сайті ТНПУ.
--	--

5. Використані та рекомендовані джерела

1. Борейко В.Е. Без верби і калини нема України: нариси про народну екологію. К.: Еколого-культ. центр. 1995. 102с.
2. Білорусець Є. Ш., Гиль Л.С., Зикова Т.О., Приходько С.М., Фещенко Н.Д. Квітникарство захищеного ґрунту. К.: Урожай, 1994. 224 с.
3. Бунін В.О. Квітникарство: Довідник. Львів: Світ, 1994. 152 с.
4. Заверуха Б. В. Квіти дванадцяти місяців. 2-ге вид., доп. і перероблене. Урожай, 1986. 176с.
5. Заверуха Б. В., Шемшученко Ю. С. та ін.. Рослини Червоної книги. К.: Урожай, 1985. 136с.
6. Заверуха Б.В. У світі рослин. Київ «Урожай» 1995.
7. Закони України про охорону природи.
8. Заповідники і національні природні парки України “Мінекобезпеки України”. К.: Вища школа. 1999. 232с.
9. Золотницький Л. Ф. Квіти в легендах і переказах. К.: Урожай, 1992. 196 с.
10. Приходько С. Н. Цілюща флора у вашій кімнаті. К.: Наукова думка, 1990. 192с.
11. Розвиток творчої особистості в умовах екологічної кризи. Науково-програмний методичний посібник (за науковою редакцією О.В. Киричука і В.В. Рибалки). К., 1993.
12. Сележинський Г. В. Прекрасні супутники наші. К.: Молодь, 1989.
13. Сироватська Л. С., Гречишкін А. /., Білорусець Є. Ш. та ін. Азбука квітника К.: Урожай, 1993.
14. Топалова Т.М. «Рослини-символи України». Миколаїв, 2007.
15. Червона книга України /Відп. ред. К. М. Ситник. К.: Наукова думка, 1980. 504с.
16. Черевченко Т. М. Довідник квітникаря-любителя. К.: Урожай. 1994. 250с.
17. Margot Schuber, Rob Herwig. Mieszkamy wsrod kwiatow. Wydanie 4. Panstwowe Wydawnictwo Rolnicze i Lesne. Warszawa, 1990. 350 s.

Керівник сертифікатної освітньої програми

Галина ЖИРСЬКА

Програма схвалена на засіданні кафедри
загальної біології та методики навчання
природничих дисциплін

Протокол № 9 від 10.03 2025 р.

Завідувач кафедри загальної біології
та методики навчання природничих
дисциплін

Василь ГРУБІНКО

Програма затверджена вченою радою
хіміко-біологічного факультету
Протокол № 8 від 20. 03. 2025 р.

Голова ради факультету

Оксана БОДНАР

Керівник навчально-наукового
центру якості освіти

Ольга ПЕЖИНСЬКА

Сертифікована освітня програма рекомендована до впровадження вченою
радою Тернопільського національного педагогічного університету імені
Володимира Гнатюка

Протокол № 10 від 19.04 2025 р.

Учений секретар університету

Галина ДРАПАК